

Tájékoztató civil szervezeteknek az adó 1%-ának gyűjtésével és elfogadásával kapcsolatban

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 45. §-a jogot ad a magánszemélynek arra, hogy befizetett adója egy részéről az adóévet követő évben, a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. külön törvényben rögzített mértékben, megjelölt kedvezményezett javára és eljárás szerint rendelkezék.

A kedvezményezett lehet: társadalmi szervezet - kivéve a pártot, biztosító egyesületet, munkaadói és munkavállalói érdekvéviselői szervezetet - alapítvány, amelyet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel, továbbá kiemelkedően közhasznú alapítvány, társadalmi szervezet és közalapítvány, amelyet a bíróság a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtt legalább egy évvel kiemelkedően közhasznú szervezetként jogerősen nyilvántartásba vett, és az alapszabálya, illetőleg az alapító okirata szerint a rendelkező nyilatkozat(ok) évét megelőző év első napja óta megszakítás nélkül közhasznú tevékenységgel ténylegesen foglalkozik.

Az a szervezet lehet kedvezményezett, amely belföldi székhelyű, és magyarországi közösség, illetőleg a határon túli magyarság érdekében működik, létesítő okirata megfelel a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. tv. egyes rendelkezéseinek.

Az 1% megszerzésének további feltétele, hogy a szervezet nyilatkozik arról, hogy a rendelkező nyilatkozat évének augusztus 1. napja és az általa tett nyilatkozat időpontja között nem volt olyan lejárt esedékességű köztartozása, amelyre fizetési halasztást vagy részletfizetési kedvezményt nem kapott, és nyilatkozik arról, hogy az alapszabálya, alapító okirata szerinti közhasznú tevékenységét a rendelkező nyilatkozat évét megelőző év első napja óta megszakítás nélkül ténylegesen folytatja; a rendelkező nyilatkozat évét megelőző öt évben nem kötött vagy tartott fenn együttműködési megállapodást párttal; a rendelkező nyilatkozat évét megelőző öt évben nem állított párttal közös jelöltet országgyűlési, európai parlamenti vagy helyi önkormányzati választáson.

Köztartozásnak minősül az állami adóhatóságnál, a vámhatóságnál és az önkormányzati adóhatóságnál (a fővárosi székhelyű adózók esetében az önkormányzati adóhatóság vonatkozásában mind a kerületi, mind a fővárosi önkormányzati adóhatóságra értendő) nyilvántartott, törvényből eredő fizetési kötelezettség. Az állami adóhatóságnál nyilvántartott adótartozás (beleértve a behajthatatlannak minősített és a letéti számlán nyilvántartott adótartozásokat is) vizsgálata során az APEH az adott adónemen nyilvántartott adótartozás összegét - kivéve az állami adóhatóságnál nyilvántartott adók módjára behajtandó köztartozást - csökkenti a más adónemen fennálló túlfizetés összegével.

Amennyiben a szervezeténél fennáll adó és járulékfizetési kötelezettség, akkor feltétlenül ellenőrizni kell az adó-folyószámláját. A fennálló tartozást legkésőbb 2010. július 31.-ig rendezni szükséges, s ezt követően a nyilatkozat keltéig különös figyelmet kell fordítani az adófizetési kötelezettségek határidőre történő megfizetését illetően. Az APEH 2009. évtől a fenti nyilatkozatok

megtételéhez szükséges nyomtatványt nem küldi ki, csak 2010. szeptember 1.-ig tájékoztat a felajánlások összegéről és felszólít a nyilatkozattételre. A nyilatkozatot az e célra rendszeresített nyomtatványon kell megtenni és postai úton, személyesen, vagy elektronikusan eljuttatni az APEH részére. A nyomtatvány az APEH honlapjáról érhető el 1037A szám alatt.

Bizonyos esetekben az APEH méltányosságot gyakorolhat, de ekkor is csak akkor történik meg a kiutalás, ha szervezet rendelkezik köztartozással. A méltányossági kérelmet már az igénylő nyomtatvánnyal egyidejűleg is be lehet nyújtani. A kérelem az igénylő nyomtatvány beadása után is benyújtható, ebben az esetben az Adóhivatal szintén megvizsgálja a méltányossági kérelem jogosságát.

Megjegyzendő, hogy az 1%-os felajánlás fogadásának nem feltétele a közhasznú jogállás, azonban az adott szervezet létesítő okiratainak közhasznúság hiányában is meg kell felelnie a közhasznú szervezetekről szóló törvény bizonyos rendelkezéseinek, így annak, hogy közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt, továbbá a rendelkező nyilatkozat évét megelőző év első napja óta megszakítás nélkül - a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 26. § c) pontjában meghatározott - a létesítő okiratába is belefoglalt közhasznú tevékenységgel ténylegesen foglalkoznia kell.

Az állami adóhatóság a feltételek fennállása esetén az összeget a kedvezményezett részére előírt nyilatkozatok benyújtásától számított 30 napon belül, de legkésőbb a rendelkező nyilatkozat évének december 15. napjáig utalja át.

A civil szervezeteknek tájékoztatni kell a nyilvánosságát a kapott 1%-ok felhasználásáról. Figyelnünk kell azonban arra, hogy 2009-től a civil szervezeteknek nem sajtóközleményként kell közzétenniük, hogy mire használták az előző évben kapott pénzt, hanem az adóhatóságnak kell elküldeni a közleményeket október 31.-ig.

Amennyiben a szervezet részére 2009-ben az 1 %-os felajánlások összegét az APEH átutalta, annak felhasználásáról 2010. október 31.-ig közleményt kell benyújtani. Az e célra szolgáló űrlap az APEH honlapjáról tölthető le és kizárólag elektronikus úton, az ügyfélkapun keresztül lehet megküldeni az Adóhatóságnak. A közleményben a civil kedvezményezetteknek a 2009. évben részükre átutalt Szja 1 %-os összeg felhasználásáról kell számot adniuk. A beszámolókat a Szociális és Munkaügyi Minisztérium teszi közzé ez alapján, ingyenesen, a civil szervezetekkel foglalkozó honlapján. Azon kedvezményezetteknek, amely rendelkezik saját honlappal, a közleményét e felületen is el kell helyezni 2010. december 15.-ig, és azt onnan legalább egy évig nem távolíthatja el.

Amennyiben az állami adóhatóság az Szja 1 %-os összeg igénylésének és felhasználásának ellenőrzése során megállapítja, hogy a közlemény benyújtására kötelezett kedvezményezett a közleményt nem nyújtotta be az állami adóhatósághoz, illetve közleményében valótlan adatot közölt, határozattal kizárja a kedvezményezettet - a határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben - a felajánlásokból történő részesedésből.